

سخنگوی وزارت خارجه:

بازگیری منطقه‌ای فراتر از یک رویداد است

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت خارجه در نشست خبری روز گذشته خود درباره تصمیم ایران برای عدم حضور در نشست «شرم‌الشیخ» گفت: «جوانب این امر با دقت مورد بررسی قرار گرفت. در جلسات کارشناسی در وزارت خارجه و بیرون از وزارت خارجه ابعاد مثبت و منفی شرکت و یا عدم شرکت در این نشست مورد ارزیابی قرار گرفت و نهایتاً تصمیمی که منافع و مصالح کشور را تأمین کند، گرفته و اعلام شد.» سخنگوی وزارت خارجه در ادامه گفت‌وگوی خود با خبرنگاران در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه عده‌ای معتقدند عدم شرکت ایران در اجلاس شرم‌الشیخ باعث می‌شود که بازگیری ایران در منطقه محدود شود و اثرگذار نباشد، گفت: «بازگیری در تحولات منطقه و بین‌المللی با مشارکت یا عدم مشارکت فیزیکی در یک رویداد شکل نمی‌گیرد و فراتر از آن است.» وی افزود: «نفوذ و اثرگذاری ایران چیزی نیست که بخواهیم آن را محدود به شرکت یا عدم شرکت در یک نشست بین‌المللی کنیم.» بقایی خاطرنشان کرد: «در دو سال گذشته ایران یکی از فعال‌ترین کشورها برای اعمال فشار به رژیم صهیونیستی و همدستان آن برای توقف نسل‌کشی صهیونیست‌ها بوده و ما در سطح منطقه نیز تعاملات اثرگذاری با کشورهای منطقه و اسلامی در این زمینه داشتیم.» وی ادامه داد: «بنابراین ما فعالانه کار خود را ادامه می‌دهیم و مطمئن هستیم که اثرگذاری لازم را در جایی که لازم باشد، داریم.»

ابراهیم متقی، استاد دانشگاه در گفت و گو با «ایران»:

تصمیم دولت برای نرفتن به شرم‌الشیخ عقلانی بود

سیاست خارجی

رضا عدالتی پور - گروه دیپلماسی / ابراهیم متقی، استاد روابط بین‌الملل دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «ایران»، تصمیم برای عدم حضور در اجلاس شرم‌الشیخ را اقدامی محاسبه‌شده، منطقی و قابل دفاع توصیف می‌کند. به گفته او، ایران در شرایطی با این دعوت روبه‌رو شد که فضای منطقه‌ای و جهانی آکنده از ابهام، بی‌اعتمادی و رقابت‌های فشرده ژئوپلیتیکی است. متقی معتقد است در چنین محیطی مشارکت ایران در این اجلاس برای تهران هزینه‌هایی به مراتب سنگین‌تر از

مهم‌تر اینکه سیاست نتانیاهو و ترامپ در ارتباط با غزه زمینه درگیری بین گروه‌های فلسطین را به وجود می‌آورد. لذا طبیعی است که ایران هیچ گونه تمایلی به پذیرش وضعیت ابهام در یک محیط بحرانی را ندارد ولی امیدوار است که ابتکار صلح ترکیه، مصر و قطر نتایج مطلوبی را برای امنیت عمومی گروه‌های شهروندی حماس به وجود بیاورد.

در چهارچوب روابط تهران-واشنگتن، دعوت از ایران برای مشارکت در نشست شرم‌الشیخ چه نشانه‌هایی از وضعیت روابط ایران و آمریکا دارد؟ ایران در برخی از سال‌های گذشته با نشانه‌های متعددی از تهدیدات امنیتی روبه‌رو شده

دستاوردهای احتمالی در پی داشته باشد. وی با اشاره به تجربه تاریخی روابط تهران و واشنگتن و تداوم سیاست قدرت از سوی ایالات متحده تأکید می‌کند که حتی کشورهای منطقه و ایالات متحده نیز به دشواری بازتولید روند‌های جدید و رفع محدودیت‌های چندین‌ساله علیه ایران واقف‌اند؛ از این رو، عدم حضور تهران در شرم‌الشیخ نه نشانه انفعال، بلکه بیانگر عقلانیت راهبردی و استقلال تصمیم‌گیری ایران در برابر فشارهای خارجی است.

است. مرجع بسیاری از این تهدیدات مربوط به سیاست‌های آمریکا بوده است. دونالد ترامپ در سال ۲۰۲۵ از سیاست تصاعد بحران در ارتباط با ایران بهره گرفت و درصدد برآمد تا دیپلماسی را از طریق قدرت معنا ببخشد. هنوز سیاست قدرت در ارتباط با ایران باقی است و آثار آن در فضای سیاسی و ذهنی و ادراکی ایرانیان وجود دارد.

اگرچه ایران تمایل بسیار زیادی برای عادی‌سازی روابط با نهادها و بازیگران اصلی سیاست بین‌الملل دارد اما تحقق هر موضوعی نیازمند شرایطی است که مبتنی بر زیرساخت‌های کنش دیپلماتیک است. البته در برخی از مواقع بازیگران تلاش می‌کنند تا از طریق «دیپلماسی شوک» شکل جدیدی

از روابط را معنا ببخشند، بنابراین اگر ایران از ریسک‌پذیری بالایی برخوردار بود، طبعاً دیپلماسی شوک را در دستور کار قرار می‌داد. اما ایران تلاش دارد تا با بهره‌گیری از واقعیت‌های «تهدید قدرت و روند‌های امنیت‌سازی» از الگو و ساز و کارهای سازنده و مبتنی بر یک فرآیند معطوف به اعتمادسازی استفاده کند. طبعاً اگر ایالات متحده الگوی کنش منطقه‌ای خودش را بر اساس نگرش ژئوپلیتیکی و اهداف استراتژیک تنظیم کند، به گونه‌ای اجتناب‌ناپذیر به ایران نیازمند خواهد بود و این نیاز زیرساخت‌های کنش متقابل در آینده را به وجود می‌آورد.

موضوع دعوت از ایران برای حضور در این اجلاس در فضای داخل کشور در سطح کنشگران سیاسی و افکار عمومی در رویکرد کاملاً متفاوت را به همراه داشت. وزارت امور خارجه اعلام کرده است تصمیم عدم حضور براساس «منافع و مصالح کشور» گرفته شده؛ اما در مقابل این ایده مطرح شده که عدم حضور ایران مغایر با منافع ملی است، نظر شما در این خصوص چیست؟

ایران و ایالات متحده در ادوار مختلف تاریخی تماس‌های دوجانبه و دیپلماسی محرمانه را در

دستورکار قرار داده‌اند. بنابراین فضای کنش ارتباطی کشورها تا حد بسیار زیادی برای یکدیگر آشکار و آشناست. گروه‌های اجتماعی در ایران باید بدانند که آب شدن یخ روابط در فضای پرتعارض منطقه‌ای که همواره نشانه‌هایی از بی‌ثباتی امنیتی، تهدید تحریم و فشارهای جانبی وجود دارد به راحتی و در زمان محدودی امکان‌پذیر نخواهد بود.

سیاست ایران مبتنی بر الگوهای کنش مرحله‌ای اگر بر اساس منافع متقابل شکل بگیرد طبیعی است که نتایج مطلوبی را در آینده ایجاد خواهد کرد. هیچ‌گاه برای کنش دیپلماتیک دیر نخواهد بود؛ مهم‌ترین مسأله‌ای که وجود دارد آن است که چنین فرآیندی چه نتایجی و دستاوردی را برای ایران ایجاد می‌کند. در ارزیابی ایران هزینه‌های چنین اقدامی بالاتر و بزرگ‌تر از نتایج و دستاوردهای آن بود. در فضای سیاسی ایران نشانه‌های قوی از پراگماتیسم و عملگرایی وجود دارد. به طور کلی ضرورت‌های امنیت‌ساز بدون درک متقابل امکان‌پذیر نخواهد بود. در شرایط و فضای موجود امنیت منطقه‌ای همواره زمینه‌های بسیار زیادی وجود دارد که بتواند جلوه‌هایی از تنش‌زدایی را براساس قواعد موجود در سیاست جهانی فراهم کند.

تصمیم ایران برای عدم حضور چه پیامی برای متحدان منطقه‌ای و کشورهای اسلامی دارد و چگونه جایگاه ایران را به عنوان بازیگر مستقل و اثرگذار تثبیت می‌کند؟

عدم حضور نمایندگان ایران در اجلاس شرم‌الشیخ ۲ را باید امری طبیعی دانست. این امر حتی از سوی کشورهای منطقه‌ای و ایالات متحده درک شده است. این کشورها به این موضوع واقف بودند که بازتولید روندهای جدید کاری دشوار است و موضوعی که مربوط به سال‌ها جدال و محدودیت‌های اقتصادی و راهبردی علیه ایران بوده با یک ابتکار ساده رفع و رجوع نخواهد شد. طبیعی است که این گونه رقابت‌ها، تضادها و سیاست‌هایی که معطوف به محدودسازی قدرت ایران بوده، می‌بایست در فضای دیپلماسی دوجانبه و چندجانبه آغاز شود و نتایج مطلوبی را ایجاد کند. کشورهای از قابلیت دیپلماسی شوک برخوردارند که ریسک‌پذیری بالایی داشته باشند یا اینکه نسبت به طرف مقابل بی‌اعتماد نباشند، به عبارت دیگر ضرب‌المثل ایرانی است که شخص مارگزیده از رفسمان سیاه و سفید می‌ترسد. در چنین شرایط و فضایی، طرح موضوع حضور ایران در مذاکرات و دیپلماسی بسیار عالی بود. یک گام برای عادی‌سازی روابط با نظام بین‌الملل و پیشروی به سطوح جدیدی از اعتمادسازی، اما به زمان بیشتری برای کنترل تهدیدات و اعتمادسازی فراگیرتر احتیاج است.

عکس: حسین شایق/تألف ایران

فروش بیشتر و تسویه تضمینی

با پیوستن به جمع فروشگاه‌های طرف قرارداد کارت رفاهی، از امکان فروش اقساطی با قابلیت دریافت کل مبلغ فروش در قالب اوراق گام و تضمین بانک بهره‌مند شوید.

صدور اوراق گام
با سررسید
۱۲ ماهه است

کارت رفاهی ویژه پذیرندگان

دریافت اعتبار بدون سپرده‌گذاری تا سقف ۵ میلیارد ریال

کارت رفاهی ویژه اشخاص حقیقی